

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЕМОЦІЙ В ЕМОТИВНОМУ ДИСКУРСІ

Статтю присвячено дослідженню психолінгвістичних аспектів вербалізації емоцій. Розглянуто та систематизовано роботи науковців з поняття емоцій та особливостей їх вербалізації у мові. Наведено визначення поняття "емоція". Автором досліджено класифікації лексики на позначення емоцій в італійській мові. Виокремлено фактори впливу психічних особливостей людини на емотивність комунікації. Проаналізовано позитивні та негативні конотації у семантиці лексики на позначення емоцій в італійському художньому дискурсі.

Ключові слова: психолінгвістичний, емоція, вербалізація, лексика, психічні особливості, комунікація, позитивна та негативна конотація.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими й практичними завданнями. У сучасній лінгвістиці все більше уваги приділяється дослідженню когнітивних та психологічних основ взаємодії людей між собою. Одним із факторів взаємодії індивідів є емоційна ситуація спілкування. Психолінгвістичні механізми вербалізації емоцій побудовані на основі зв'язку мови та психології емоцій.

Сьогодні емоційний стан мовця становить важливий аспект впливу на процес та результат мовної комунікації, яка характеризується вживанням емоційно забарвленої та експресивної лексики. Психологічні механізми відображення емоційного стану людини мовними засобами діють відповідно з наступними напрямками: денотативним і конотативним. Згідно з денотативним напрямком емоції у мові позначені певними лексичними одиницями, що мають сигніфікативне значення. Конотативний напрямок вираження емоційного стану мовця полягає у вербалізації конотативних смислів "позитивний"/"негативний" за допомогою емотивної лексики. Емоції належать до універсальних лінгвістичних категорій, оскільки формуються в кожній мові та закріплюються в різних мовних засобах, лексичних, граматичних, фразеологічних тощо.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю дослідити способи вербалізації емоцій у тексті в аспекті врахування психолінгвістичних факторів репрезентації різних ціннісних категорій. У ХХ столітті сформувалась нова наука – лінгвістика емоцій, – яка об'єднала в собі знання психології та мовознавства. Однак, незважаючи на те, що емоції стали вивчатися як лінгвістичне явище, в кінці ХХ століття тематика вербалізації емоцій в мові була не надто поширена. З підвищенням уваги до гуманістичної парадигми в мовознавстві, тобто основної ролі мовця та його психології, проблема дослідження емотивності та засобів вербалізації емоцій у мові знову набула актуального значення.

Емоції властиві лише людям. Будучи біологічною істотою, людина також виступає як особистість, якій притаманні духовні потреби та відчуття (Л. С. Рубінштейн [1]). В основі комунікації людини знаходяться потреби та інтереси. Саме вони пробуджують ті чи інші емоції, які виникають як результат задоволення потреб людини. Емоції виникають в процесі комунікації з іншими людьми, тому вони є результатом суспільного існування. Емоції становлять внутрішній світ людини, який не підлягає вимірюванню, що становить складність дослідження. Сьогодні в мові не існує єдиної інтерпретації поняття "емоція" як явища або типу психологічної поведінки та характеристики особистості. Емоції вербалізують не матеріальні предмети, а стани та дії психологічної сфери особистості.

Формування цілей статті. Метою проведення даного дослідження є виявлення особливостей психолінгвістичних аспектів вербалізації емоцій в емотивному дискурсі.

Аналіз основних публікацій та досліджень. Дослідженню емоцій та особливостей їх вербалізації у мові присвячені розробки багатьох науковців: М. М. Гончарук досліджує поняття "емоції" у сучасній лінгвістиці. Автор виділяє природу і сутність емоції, а також аналізує особливості їх репрезентації [2]; І. Я. Кость досліджує проблеми мовної репрезентації емоційних переживань людини в текстах прози. Автор виявляє чотири основні способи вербалізації емоцій як лексичний, дескриптивний, фразеологічний та текстовий [3]; І. І. Мац досліджує різновиди емоцій та способи їх вербалізації в англійській мові [4]; Н. О. Позднякова досліджує лінгвістичні та композиційні засоби вербалізації емоційного стану людини в художньому тексті [5] та ін.

Дослідження психолінгвістичних основ вербалізації емоцій в емотивному дискурсі проводилось багатьма науковцями: О. О. Коляденко досліджує особливості концептуальної репрезентації емоції страху на основі асоціативного експерименту [6]; М. В. Кульбацька досліджує особливості вербалізації емоцій на лексичному рівні [7]; Н. В. Романова досліджує специфіку аналізу емотивної лексики на основі застосування психолінгвістичних методів [8] та ін.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячено означену статтю. Незважаючи на велику кількість досліджень поняття "емоції" та особливості її вербалізації в мові, поза увагою науковців залишилися питання реалізації психологічних аспектів емоціонального стану.

Актуальним для дослідження психолінгвістичних аспектів емотивного дискурсу є визначення способів вербалізації емоцій у мові. Оскільки емоції у мові реалізуються в тексті, можна говорити про дискурсивний характер явища емотивності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В основі психолінгвістичного впливу вербалізації емоцій лежить той факт, що емоція представляє собою нетривалі, спонтанні почуття людини, в результаті чого мовець стикається зі складностями у виборі тих мовних засобів, які допоможуть якомога ефективніше досягти мети комунікації [9: 24]. Емоція відображає реальну дійсність у формі психічних переживань, що відрізняє її від інших психічних процесів, як пам'ять, увага, мислення, уява.

У сучасному мовознавстві не існує чітко визначеної класифікації емоцій, що пов'язано зі складністю інтерпретації та характеристикою емоційного стану людини. С. В. Кротевич та Н. С. Родзевич [10: 58] виділяють наступні групи лексики, які позначають емоцій:

- номінативи, тобто слова, які називають емоції (*amore, preoccupazione*);
- асоціативи, або слова, які включають конотації (*calmarsi, confidenza*);
- експресиви, що виражаються оцінку (*incoraggiare, esserecodardo*).

І. В. Арнольд відносить до складу емоційної лексики слова, які називають емоції і почуття. Вчений виділяє два шари лексики на позначення емоцій [11]:

1) емоційно-нейтральний, що виражає тільки поняття, без вказівки на ставлення до нього мовця: *dispiacere, dolore, pena, sofferenza, angoscia, tristezza, rabbia, irritazione, fastidio, bruttocarattere, disprezzo, antipatia, disgusto, odio*;

2) емоційно-забарвлений, що виражає почуття, настрої і ставлення мовця до висловлювання: *irritante, squilibrato, noioso*.

Вслід за І. А. Троїліною [12] ми виділяємо наступні сфери емоційних реакцій особистості:

- органічне життя (стани афектів та підвищена/понижена сенситивність; емоції, пов'язані з фізіологічними потребами). Наприклад: *passione, rabbia, furia, brutalità, stress*;
- предметні емоції (матеріальні або корисливі інтереси та інші емоції, пов'язані з діяльністю). Наприклад: *preoccupazione, pena, dispiacere, piacere, compassione, tenerezza*;
- світосприйняття (духовні та моральні почуття, цінності та ін.). Наприклад: *insofferenza, affetto, amore, odio* та ін.

Кожна людина по-різному сприймає дійсність та її явища, а тому одні й ті ж події можуть викликати у людей відмінні почуття або емоційні стани – *gioia, ammirazione, rabbia, tristezza* та ін. Отже, емоційні стани та реакції несуть на собі відбиток життєвого досвіду особистості. Виступаючи як психічне явище, емоції є засобом відтворення ставлення мовця до навколишньої дійсності, а слово служить "образом", яке втілює емоційні переживання особистості [4: 181]. Психофізіологічна характеристика емоцій зумовлює реакції адресатів на зовнішні та внутрішні подразники або впливи. В основі переживання емоцій лежать психічні та фізіологічні процеси. Зокрема, коли у людини виникає емоція або почуття, у корі великих півкуль мозку з'являється збудження, вплив якого розповсюджується на різні системи організму. Збудження характеризується зміною частоти дихання, прискоренням кровопостачання органів та систем тіла. Основними людськими емоціями є наступні: *ansia, disgusto, gioia, allegria, rabbia, ira, paura, sorpresa, sensodicolpa, vergogna* та ін.

Породження емоцій у людини передбачає двобічність її ролі. По-перше людина є активним джерелом виникнення емоцій, по-друге, пасивним учасником, наприклад, якщо людина не здатна справитись з почуттями, які викликає в неї та чи інша подія. Отже, погоджуючись з думкою С. Л. Рубінштейна [1], можна виділити дві сторони вияву емоцій – зовнішню та внутрішню. Взаємовідношення зовнішнього і внутрішнього проявів є важливим фактором формування емоційної сфери особистості. Враховуючи, що у людини багато різних мотивів діяльності та потреб, які переважають у певний період часу або в процесі комунікації, залежної від умов, емоції можуть породжувати позитивне або негативне ставлення до предмета. Це пов'язано із задоволенням або незадоволенням. Отже, емоція характеризується полярністю. Виявлення полярних якостей емоцій є динамічним процесом, який не має самостійного значення. Емоції з'являються як реакція людини на подію або ситуацію. Важливо те, що кожна емоція характеризується наявністю критичної точки. Людина здатна відчувати наближення такої критичної точки. Наприклад, наростання напруги свідчить про наближення виявлення негативної емоції, як наприклад, *rabbia, odio, ansia* та ін. І навпаки, при наближенні позитивної емоції виникає відчуття розрядки. Сукупність лексичних одиниць на позначення емоцій, яка визначається в тлумачних словниках є дуже великою, що пояснюється суттєвим діапазоном самих видів емоцій та їх проявів. К. Ізард у своїй роботі "Психологія емоцій" виділив ряд базових емоцій: *soddisfazione, disgusto, interesse, tristezza, rabbia, sorpresa, odio* [13: 63].

Варто зазначити, що емоція по відношенню до мотивів та цілей комунікації може бути амбівалентною. С. Л. Рубінштейн [1] зауважує, що у випадку, коли комунікація протікає в умовах конфлікту, напруженості, виникає більша загроза формування негативного емоційного фону. Якщо комунікація носить гармонічний характер, то переважають емоції, які передають позитивні почуття.

Емоційна реакція є способом реагування особистості на будь-які поточні зміни в навколишньому середовищі. Відповідно емоція виникає як реакція на обставини або ситуацію спілкування, а тому емоція є залежною від інтелектуального мислення та психічних особливостей комунікантів, які по-різному сприймають та відчувають одну й ту ж інформацію. І. Я. Кость пропонує відносити до емоцій, емоційних станів та емоційних реакцій будь-які переживання, душевні хвилювання, внутрішні протиріччя та ін. [3]. Отже, емоції належать до особистісних утворень.

Лінгвістичні аспекти вербалізації психічних станів особистості як прояву емоційності є наслідком інтерпретації інформації у свідомості людини. С. К. Табурова [14] зауважує, що емоція є абсолютно психічним явищем, а мовленню не властива наявність жодних емоцій. Однак, емоції можуть бути описані в тексті за допомогою лексичних одиниць, які характеризуються певними експресивними значеннями. В. І. Шаховський співвідносить лексику на позначення емоцій із експресивною, якій властиві певні конотації позитивного або негативного значення [9]. Науковець зауважує, що суб'єкт здійснює оцінку явищ та предметів навколишньої дійсності крізь призму психічних процесів та особливостей їх відображення в семантичному значенні лексичної одиниці. Позитивні та негативні конотації у семантиці слова виділяє Н. Д. Арутюнова, зауважуючи, що оцінка оточуючого світу дозволяє категоризувати емоції на "добрі" та "погані" [15: 59]. Оцінний компонент у семантиці слова відноситься до раціонального вибору, який здійснюється на основі логічних суджень, але розуміння значення слова в процесі комунікації марковане емоційно-чуттєвим сприйняттям мовця. С. Л. Рубінштейн [1] зауважує, що емоційний стан може набувати позитивного або негативного смислового значення залежно від тієї обставини, чи є дія "приємною – неприємною" для особистості. Відповідно, те, що радує людину, викликає почуття задоволення, радості тощо, належить до позитивних емоцій. Те, що приносить смуток, викликає почуття незадоволення та ін., належить до негативних емоцій.

Таким чином, можна стверджувати, що вербалізація емоцій у мові та мовленні пов'язана з психологічними механізмами сприйняття та свідомості особистості. Психічний стан мовця та адресата апелює до наступних засобів впливу, як використання емотивної лексики, інтонації мовлення, паузи тощо.

Таким чином, емоції являють собою складне психолінгвістичне явище. Емоціональні реакції характеризують суб'єктивність, що може становити складність їх інтерпретації у тексті. Розглянемо приклад вербалізації емоції сорому, яка має негативну конотацію: *Quando mi accompagnavano a scuola, chiedevo ai miei genitori di fermarsi lontano perché mi vergognavo della macchina, una vecchia Fiat 128* [16: 16]. В наведеному прикладі емоцію вербалізовано лексичною одиницею *vergognarsi*. Семантичне значення лексичної одиниці актуалізує емоцію *vergogna/сорому*. В "Словнику української мови" представлено наступне визначення "сорому": "почуття сильного збентеження, зніяковіття через свою погану поведінку, недостойні дії, вчинки і т. ін.; почуття ніяковості, сором'язливості" [17]. Словник-енциклопедія італійської мови "Treccani" дає наступне визначення "vergogna" – "sentimento più o meno profondo di turbamento e di disagio suscitato dalla coscienza o dal timore della riprovazione e della condanna (morale o sociale) di altri per un'azione, un comportamento o una situazione, che siano o possano essere oggetto di un giudizio sfavorevole, di disprezzo o di discredito" [18]. Виокремлення основних сем наведених дефініцій – ніяковість, сором'язливість, збентеження – дозволяє виділити психологічні механізми сорому. В психології сором'язливість розуміється як певна фобічна реакція на спілкування в соціумі, прагнення уникати соціуму, страх публічних виступів тощо [19]. Зніяковілість та збентеження, згідно з твердженням психолога М. В. Савчина [20], пов'язані або є результатом розгубленості, незручності, дискомфорту тощо, які виникають в процесі спілкування з іншими людьми. Отже, можна стверджувати, що в наведеному понятті *vergognarsi* вербалізує емоції мовця, які характеризуються таким його станом, який викликає почуття розгубленості та дискомфорту у зв'язку з ситуацією спілкування.

Вербалізація емоцій у мові передбачає наявність позитивного або негативного значення в семантиці слова. До емоцій із позитивною конотацією належать ті переживання людини, які пов'язані з приємними хвилюваннями, почуттям задоволення тощо, наприклад: *soddisfazione, gioia, felicità, amore* та ін.; до емоцій з негативною конотацією відносяться переживання, які пов'язані з неприємними відчуттями – *vergogna, disgusto, noia, odio* та ін.

Розглянемо приклад вербалізації емоції задоволення, яка має позитивну конотацію: *"Avevo una libreria in camera mia. Io prendevo i libri di mio padre da quella in salotto, li leggevo e poi li mettevo nella mia. Il mio obiettivo era di vedere tutti i libri nel salotto finire sulle mensole della camera. Era diventata come una specie di ossessione...vederli aumentare sulla mia libreria mi dava una grande soddisfazione"* [16: 33]. В "Словнику української мови" лексема "задоволення" визначається як "почуття і стан вдоволення чим-небудь; задоволеність; забезпечення, вдоволення кого-небудь, надавання бажаного, потрібного в достатній кількості, до повного задоволення" [17]. У словнику "Treccani" *soddisfazione* інтерпретується як

"il compiacimento e il piacere di vedere soddisfatti i propri desideri e le proprie passioni" [18]. З точки зору психології, задоволення представляє стан людини, який характеризується відчуттям успіху або досягненням позитивних емоцій.

Деякі емоції, вербалізовані в мові, можуть мати позитивну і негативну конотацію, наприклад: *interesse, curiosità, sorpresa, shock* та ін. Їх трактування як позитивних або негативних залежить від контексту, в якому вони реалізуються. Наприклад: *A quell'epoca la mia famiglia si è dovuta trasferire per motivi professionali di mio padre. E io ho pianto molto. È stato un vero shock. Un vero trauma. Quello è stato il primo vero cambiamento nella mia vita ed, essendo stato doloroso, credo che mi abbia condizionato per sempre* [21: 32]. В "Словнику української мови" лексема "шок" розуміється як "загальний тяжкий розлад життєво важливих функцій організму, викликаний порушенням нервово-рефлекторної діяльності внаслідок фізичної чи психічної травми; стан пригніченості, розгубленості" [17]. Словник "Treccani" дає наступне визначення лексеми *shock*: "stimolo intenso, di natura fisica o psichica; per estensione, impressione violenta e improvvisa, traumatica" [18]. С. Л. Рубінштейн [1] відносить шок до дуже сильних емоцій. На думку науковця емоція шоку може призвести до дезорганізації людини та її діяльності. Більше того, емоція шоку може вестися людину в дезорієнтацію на деякий період часу і навіть вестися в стан пригнічення та ін. Якщо емоція шоку носить позитивний характер, вона, навпаки, може спричинити появу незвичного почуття піднесення або радості та ін. Маємо на увазі, що реальні емоції є дуже суперечливим та багатограним явищем. Отже, лексема *shock* у цьому прикладі означає такий психологічний стан мовця, при якому він відчуває сильне душевне потрясіння, розгубленість, певного роду психічну травму. Відповідно, ми можемо зробити висновок, що ця лексема має негативну конотацію, оскільки вербалізує інформацію про тяжкі психічні переживання особистості.

Отже, знаходячись у певному емоційному стані, мовець використовує ті лексичні засоби, які найкраще відображають його реакцію. Саме тому можна говорити про експресивність лексичних засобів для вираження емоцій. Залежно від відчуття ставлення до ситуації емоції мають позитивний і негативний характер.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що емоції відображають відношення суб'єкта до об'єкта. Емоції є фундаментальними реакціями користувачів мови, які оптимізують процес та результат комунікативної діяльності. Як психічне явище емоції властиві кожній людині, саме тому в кожній мові існують лексичні одиниці на позначення емоцій. У зв'язку з цим можна говорити про універсальність категорії емоцій в італійській та будь-якій іншій мові. Емоціям властиве позитивне або негативне значення, тобто вони характеризуються полярністю. Отже, емоційність визначається психічним станом користувача мови. Емотивність комунікації залежить від умов спілкування та прагматичної кінцевої мети, якої прагнуть досягти мовці. Лексичні одиниці на позначення емоцій є засобом психологічного впливу на комуніканта.

Подальший інтерес для дослідження представляє дослідження способів вербалізації конотативно-оцінного значення в семантиці лексичних одиниць, які називають та репрезентують "емоції", "емоційні реакції" та "емоційні стани" та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Рубінштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – Издательство : Питер, 2002. – 720 с.
2. Гончарук М. М. До проблеми поняття "Емоція" у лінгвістиці [Електронний ресурс] / М. М. Гончарук. – Режим доступу : http://www.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Maryna_Honcharuk.pdf.
3. Кость І. Я. Механізми вербалізації емоційного стану людини в українському прозовому тексті / І. Я. Кость // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия "Филология. Социальные коммуникации". – 2011. – Т. 24 (63), № 4, ч. 2. – С. 279–284.
4. Мац І. І. Різновиди емоцій та способи їх вербалізації (на матеріалі англійської мови) / І. І. Мац // Вісник Житомир. держ. пед. ун-ту. – 2003. – № 11. – С. 181–183.
5. Позднякова Н. О. Лінгвостилістичні та композиційні засоби передачі емоційного стану людини в художньому тексті (на матеріалі англійської прози XIX століття) : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Н. О. Позднякова ; Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 1997. – 26 с.
6. Коляденко О. О. Концептуалізація емоції страху (за матеріалами асоціативного експерименту) / О. О. Коляденко // Наукові праці Кам'янець-Подільського у-ту ім. І. Огієнка : Філологічні науки. Вип. 28. – Кам'янець-Подільський : "Аксіома", 2011. – С. 190–195.
7. Кульбацька М. В. Вербалізація емоцій на лексичному мовному рівні / М. В. Кульбацька // Теоретические и практические научные инновации : [матер. Междунар. научн.-практ. конф.]. – Краков, 2013. – С. 72–75.
8. Романова Н. В. Психолінгвістичні методи дослідження емотивної лексики [Електронний ресурс] / Н. В. Романова // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 29. – С. 176–179. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nznuoaf_2012_29_59.pdf.
9. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе (на материале английского языка) : дис. ... доктора филол. наук : 10.02.04 / Шаховский Виктор Иванович. – М., 1988. – 402 с.
10. Кротевич С. В. Словник лінгвістичних термінів / С. В. Кротевич, Н. С. Родзевич. – К. : Вид-во АН УРСР, 1957. – 236 с.

11. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка / И. В. Арнольд. – М. : Изд-во лит. на иностр. языках, 1959. – 352 с.
12. Троилина И. А. Функционально-семантический подход в изучении проблемы языковой эмотивности / И. А. Троилина // Язык и эмоции : [сб. научн. тр.] / [под ред. В. И. Шаховского и др.]. – Волгоград : Перемена, 1995. – С. 60–68.
13. Изард К. Психология эмоций / К. Изард ; [пер. с англ.]. – СПб : Питер, 2000. – 464 с.
14. Табурова С. К. Эмоциональный уровень мужской и женской языковой личности и средства его выражения (на материале пленарных дебатов Бундестага) : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Светлана Константиновна Табурова. – Москва, 1999. – 194 с.
15. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений : Оценка. Событие. Факт / Н. Д. Арутюнова. – М. : Наука, 1988. – 341 с.
16. FabioVolo, Il tempo che vorrei [Электронный ресурс] / Fabio Volo. – Режим доступа : http://www.ceruttieurio.it/files/pdf_upload/categories/31/Fabio_Volo-il-tempo-che-voirei.pdf.
17. Словник української мови : [в 11 томах] [Електронний ресурс] / [Білоштан А. П., Бойко М. Ф., Градова В. П., Колесник Г. М., Петровська О. П., Юрчук Л. А.]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>.
18. Treccani, L'enciclopedia italiana [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.treccani.it/>.
19. Кравчук С. Психологічні особливості сором'язливості [Електронний ресурс] / С. Кравчук. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=71&c=1658>.
20. Савчин М. В. Загальна психологія [Електронний ресурс] / М. В. Савчин. – Режим доступу : http://zaochka.net/catalog_p_8_p_129.html.
21. Fabio Volo, È una vita che ti aspetto [Электронный ресурс] / Fabio Volo. – Режим доступа : <http://www.via-italia.pl/wp-content/uploads/2014/10/E-una-vita-che-ti-aspetto-Fabio-Volo.pdf>.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Rubinshteyn S. L. Osnovy obshchey psikhologii [Fundamentals of General Psychology] / S. L. Rubinshteyn. – Izdatel'stvo : Piter, 2002. – 720 s.
2. Goncharuk M. M. Do problemy ponyattya "Emotsiya" u lingvistitsi [To the Problem of the Concept of "Emotion" in Linguistics] [Elektronnyy resurs] / M. M. Goncharuk. – Rezhym dostupu : http://www.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Maryna_Honcharuk.pdf.
3. Kost' I. Ya. Mekhanizmy verbalizatsiyi emotsiyynogo stanu lyudyny v ukrayins'komu prozovomu teksti [Mechanisms Verbalizing the Emotional State of Human Rights in the Ukrainian Prose Text] / I. Ya. Kost' // Uchenye zapiski Tavricheskogo natsional'nogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Seriya "Filologiya. Sotsial'nye kommunikatsii" [Scientific Notes of Tavricheskiy National V. I. Vernadskiy University. Series "Philology. Social Communications"]. – 2011. – T. 24 (63), № 4, ch. 2. – S. 279–284.
4. Mats I. I. Riznovydy emotsiy ta sposoby yikh verbalizatsiyi (na materialy angliys'koyi movy) [Varieties of Emotions and Ways of their Verbalization in English] / I. I. Mats // Visnyk Zhytomyr. derzh. ped. un-tu [Zhytomyr State Pedagogical University Journal]. – 2003. – № 11. – S. 181–183.
5. Pozdnyakova N. O. Lingvostylistychni ta kompozytsiyni zasoby peredachi emotsiyynogo stanu lyudyny v khudozhn'omu teksti (na materialy angliys'koyi prozy XIX stolittya) [Linguostylistic and Compositional Means of Transmitting the Person's Emotional State in the fiction (in the English Prose of the XX Century)] : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filol. nauk : spets. 10.02.04 "Germans'ki movy" / N. O. Pozdnyakova ; Kyiv. derzh. lingv. un-t. – K., 1997. – 26 s.
6. Kolyadenko O. O. Kontseptualizatsiya emotsiyi strakhu (za materialamy asotsiyatynogo eksperymentu) [The Conceptualization of the Fear Emotion (According to the Materials of the Associative Experiment)] / O. O. Kolyadenko // Naukovi pratsi Kam'yanets'-Podil'skogo u-tu im. I. Ogiienka : Filologichni nauky. Vyp. 28 [Scientific Works of Kam'yanets'-Podil'skyy I. Ogiienko University]. – Kam'yanets'-Podil'skyy : "Aksioma", 2011. – S. 190–195.
7. Kul'bats'ka M. V. Verbalizatsiya emotsiyi na leksychnomu movnomu rivni [Emotion Verbalization on the Lexical Linguistic Level] / M. V. Kul'bats'ka // Teoreticheskie i prakticheskie nauchnye innovatsii [Theoretical and Practical Scientific Innovations] : [mater. Mezhdunar. nauchn.-prakt. konf.]. – Krakov, 2013. – S. 72–75.
8. Romanova N. V. Psykholingvistychni metody doslidzhennya emotyvnoyi leksyky [Psycholinguistic Research Methods of the Emotive Vocabulary] / N. V. Romanova // Naukovi zapysky Natsional'nogo universytetu "Ostroz'ka akademiya". Ser. : Filologichna [Scientific Notes of National University "Ostroz'ka akademiya". Series : Philological]. – 2012. – Vyp. 29. – S. 176–179. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nznuoaf_2012_29_59.pdf.
9. Shakhovskiy V. I. Kategorizatsiya emotsiy v leksiko-semanticheskoy sisteme (na materiale angliyskogo yazyka) [Categorization of Emotions in the Lexico-Semantic System (in the English Language)] : diss. ... doktora filol. nauk : 10.02.04 / Shakhovskiy Viktor Ivanovich. – M., 1988. – 402 s.
10. Krotevych E. V. Slovyk lingvistychnykh terminiv [Dictionary of Linguistic Terms] / E. V. Krotevych, N. S. Rodzevych. – K. : Vyd-vo AN URSR, 1957. – 236 s.
11. Arnol'd I. V. Leksikologiya sovremennogo angliyskogo yazyka [Modern English Lexicology] / I. V. Arnol'd. – M. : Izd-vo lit. na inostr. yazykakh, 1959. – 352 s.
12. Troilina I. A. Funktsional'no-semanticheskyy podkhod v izuchenii problemy yazykovoy emotyvnosti [Functional-Semantic Approach to the Language Emotiveness Study] / I. A. Troilina // Yazyk i emotsii [Language and emotions] : [sb. nauchn. tr.] / [pod red. V. I. Shakhovskogo i dr.]. – Volgograd : Peremena, 1995. – S. 60–68.
13. Izard K. Psikhologiya emotsiy [Psychology of Emotions] / K. Izard ; [per. s angl.]. – Spb. : Piter, 2000. – 464 s.
14. Taburova S. K. Emotsional'nyy uroven' muzhskoy i zhenskoy yazykovoy lichnosti i sredstva ego vyrazheniya (na materiale plenarnykh debatov Bundestaga) [The Emotional Level of the Male and Female Linguistic Identity and the

- Means of its Expression (on the Material of the Plenary Debate of the Bundestag)] : diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.19 / Svetlana Konstantinovna Taburova. – Moskva, 1999. – 194 s.
15. Arutyunova N. D. Tipy yazykovykh znacheniy : Otsenka. Sobytie. Fakt [Types of Linguistic Values : Assessment. Event. Fact] / N. D. Arutyunova. – M. : Nauka, 1988. – 341 s.
  16. FabioVolo, Il tempo che vorrei [Elektronnyy resurs] / Fabio Volo. – Rezhym dostupu : http://www.ceruttieurio.it/files/pdf_upload/categories/31/FabioVolo-iltempochevorrei.pdf.
  17. Slovnyk ukrayins'koyi movy : [v 11 tomakh] [Ukrainian Language Dictionary] [Elektronnyy resurs] / [Biloshtan A. P., Boyko M. F., Gradova V. P., Kolesnik G. M., Petrovs'ka O. P., Yurchuk L. A.]. – Rezhym dostupu : <http://sum.in.ua/>.
  18. Treccani, L'enciclopedia italiana [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.treccani.it/>.
  19. Kravchuk S. Psykhologichni osoblyvosti sorom'yazlyvosti [Psychological Characteristics of Shyness] [Elektronnij resurs] / S. Kravchuk. – Rezhym dostupu : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=71&c=1658>.
  20. Savchyn M. V. Zagal'na psykhologiya [General Psychology] [Elektronnyy resurs] / M. V. Savchyn. – Rezhym dostupu : http://zaochka.net/catalog_p_8_p_129.html.
  21. Fabio Volo, È una vita che ti aspetto [Elektronnyy resurs] / Fabio Volo. – Rezhym dostupu : <http://www.via-italia.pl/wp-content/uploads/2014/10/E-una-vita-che-ti-aspetto-Fabio-Volo.pdf>.

Матеріал надійшов до редакції 16.03. 2015 р.

Семянків Н. В. Психолінгвістическіе аспекти вербалізації емоцій в емотивном дискурсе.

Статья посвящена исследованию принципа психолингвистических аспектов вербаллизации эмоций. Рассмотрены и систематизированы работы научных работников о понятии эмоций и особенностей их вербаллизации языке. Наведено определение понятия "эмоция". Автором исследованы классификации лексики, обозначающие эмоции в итальянском языке. Выделены факторы влияния психических особенностей человека на эмотивность коммуникации. Проанализированы позитивные и негативные коннотации в семантике лексики на обозначение эмоций в итальянском художественном дискурсе.

Ключевые слова: психолінгвістический, емоція, вербалізація, лексика, психіческіе особенності, коммунікація, позитивная и негативная коннотация.

Semiankiv N. V. Psycholinguistic Aspects of Emotions' Verbalization in the Emotive Discourse.

The article is devoted to the study of principles of psycholinguistic aspects of verbalizing the emotions. Today the speaker's emotional state is an important aspect of the influence on the process and the speech communication result, which is characterized by the use of the emotive and expressive vocabulary. The scientists' works about the notion of emotions and peculiarities of their verbalization in the language have been considered and systematized. Although emotions have been studied as a linguistic phenomenon in the late XX century, themes for verbalizing emotions in the language have not been too common. The notion of emotion has been stated. Emotion is a short, spontaneous feeling, resulting in the fact that a speaker is faced with difficulties in the choice of those language features that will help as efficient as possible to achieve the communicative purpose. The author has studied classifications of lexical units regarding the determination of emotions in the Italian language. The positive and negative connotations in the semantic structure of lexical units denoting emotions in the Italian fiction discourse have been analyzed. Emotions reflect the speaker's attitude to the object. Emotions are fundamental language users' reactions, which optimize the process and the result of a communicative activity. As the mental phenomenon emotions inherent in each person, so each language has a lexical unit to indicate emotions.

Key words: psycholinguistic, emotion, verbalization, lexical units, psychic peculiarities, communication, positive and negative connotation.